

București, 18 mai 2023

Băncile din România respectă legislația națională privind modalitatea de calcul a ratelor

Comunitatea bancară a luat cunoștință despre comunicatul Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor (ANPC) din data de 16 mai a.c. referitor la practica băncilor, potrivit căreia "rata de credit este compusă în primii ani ai creditului din 25% din soldul principal de rambursat și 75% dobândă".

Băncile din România respectă legislația națională privind modalitatea de calcul a ratelor în conformitate cu OUG 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori și/sau OUG 52/2016 privind contractele de credit oferite consumatorilor pentru bunuri imobile. În fapt vorbim de o formulă de calcul practică la nivel mondial, astfel că ANPC contestă o metodă legală de calcul a rambursării creditului folosită în întreaga lume.

Ne exprimăm regretul pentru interpretările apărute în spațiul public ca urmare a acestor declarații, cu atât mai mult cu cât modul în care se rambursează un credit este prevăzut de lege în OUG 50/2010 și/sau OUG 52/2016, practica fiind similară cu cea din toate țările europene și care a rămas neschimbată de-a lungul anilor. În acest sens, autoritățile de reglementare și control privind protecția consumatorilor de produse și servicii financiar-bancare au avut mereu pârghiile necesare pentru a asigura aplicarea corectă a legii în ceea ce privește modul în care se rambursează un credit.

În privința consumatorilor, în anul 2010 când a fost modificată legislația cu privire la creditele acordate consumatorilor, a fost reglementat în mod expres faptul că rambursarea creditelor se poate face fie prin rate egale (anuități), fie prin rate descrescătoare, iar consumatorul are dreptul să aleagă modalitatea de rambursare. La momentul depunerii solicitării de acordare a unui credit și înainte de semnarea contractelor de credit, clientul este informat prin formularul FEIS (Fișa Europeană de Informații Standardizate) și prin scadențarul atașat la acesta cu privire la toate detaliile creditului, costurile aferente și modalitatea de rambursare. Astfel, opțiunea aleasă de către împrumutați se regăsește transparent în documentele contractuale, iar clienții primesc și un scadențar care reflectă atât rata lunară totală, cât și din ce este compusă aceasta.

Clienții pot opta pentru metoda de plată a creditului cu rate egale pentru a obține o valoare mai mare a împrumutului. Prin forțarea consumatorilor să folosească plata în rate egale a principalului și a dobânzii creditului, capacitatea clienților de a accesa un credit pentru locuință ar fi diminuată semnificativ. Astfel, mulți consumatori nu s-ar mai califica pentru accesarea unui credit ipotecar și ar fi nevoiți să contribuie cu avansuri mari pentru a reuși să contracteze împrumutul.

Subliniem faptul că plata unei dobânzi mai mari la începutul perioadei de creditare reflectă un principiu economic și juridic consacrat, și anume acela că dobânda se calculează la valoarea soldului creditului, acesta fiind, în mod evident, mai mare la începutul perioadei. Totodată, rambursarea creditului pe principiul ratelor lunare egale este în acord cu interesele și preferințele consumatorilor de a se încadra într-o perioadă de creditare rezonabilă și de a accesa creditul de care are nevoie, întrucât asigură și o corelare a veniturilor lunare previzibile ale consumatorilor, care sunt în general constante, cu ratele de rambursat egale.

Considerăm că interpretările apărute în spațiul public pe acest subiect pot produce prejudicii grave la adresa întregului sistem bancar și pot conduce – chiar fără intenție – la dezinformarea opiniei publice și la deteriorarea nefondată a relațiilor dintre clienți și bănci. Astfel de situații au drept consecință, din păcate, scăderea predictibilității și creșterea riscurilor privind activitatea de creditare în România.

Nu mai puțin important este faptul că, eforturile de educație financiară întreprinse de comunitatea bancară pot fi îngreunate de astfel de interpretări, în condițiile în care sistemul de creditare este transparent, reglementat prin legislația existentă, care este respectată de către toate băncile.

Pentru corecta informare a consumatorilor, dorim să precizăm următoarele:

- modalitatea de calcul a dobânzii raportat la valoarea principalului (soldul creditului) este consfințită prin lege și se aplică pe aceleași principii în toate economiile de piață, de la începuturile reglementării activității de creditare;
- ca substanță economică și ca modalitate de calcul, dobânda este prețul plătit pentru utilizarea banilor împrumutați;
- rambursarea în rate egale presupune în sine o formulă matematică de calcul, care împarte rata lunară între suma din principal de rambursat și valoarea dobânzii. Astfel, cu cât valoarea principalului este mai mare, cu atât dobânda va fi mai mare; pe măsura ce soldul creditului scade, prin rambursarea de principal, dobânda începe să scadă.
- în cazul unui scadențar cu principalul rambursat egal, dobânda adăugată în primele luni ar conduce la rate totale mai mari și, astfel, la un efort financiar mai greu de suportat de către consumator. Pe de altă parte, în această situație s-ar reduce semnificativ valoarea împrumutului pe care acesta îl poate accesa, din cauza depășirii gradului de îndatorare la care consumatorii s-ar încadra.

Comunitatea bancară își exprimă întreaga deschidere pentru a lămuri aspectele evidențiate mai sus atât cu ANPC, cât și cu orice alte autorități, având în vedere faptul că este în interesul tuturor părților implicate ca în momentul accesării unui credit, consumatorul să facă cele mai corecte alegeri.

Insistăm asupra faptului că o educație financiară corespunzătoare este un factor esențial pentru acest obiectiv la nivelul întregii societăți, astfel încât înțelegerea unor fenomene economice fundamentale să prevină interpretări eronate, care pot dăuna societății în ansamblu, însă în primul rând consumatorilor, printr-o scădere a încrederii în instituțiile de credit.